

**VALSTYBINĖ MOKESČIŲ INSPEKCIJA
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJOS**

2015-09-04 Nr. (18.2-31-2) RM-19410

**DĖL AUTORINIO ATLYGINIMO (HONORARO) UŽ TARNYBINĮ IŠRADIMĄ APMOKESTINIMO
PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIU IR GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIU**

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos teikia paaiškinimą dėl fizinio asmens gauto autorinio atlyginimo už sukurtą tarnybinį išradimą apmokestinimo pridėtinės vertės mokesčiu (toliau - PVM) ir pajamų mokesčiu. Šis paaiškinimas suderintas su Finansų ministerija (Finansų ministerijos 2015-08-19 raštas Nr.(14.17-02)-5K-1516870-6K-1506192).

Situacija

Fizinis asmuo su Universitetu yra sudaręs darbo sutartį ir įdarbintas vyriausioju mokslo darbuotoju. Vykdamas darbo funkcijas fizinis asmuo sukūrė tarnybinį išradimą (toliau fizinis asmuo - Išradėjas). Teisės į Išradėjo sukurtą tarnybinį išradimą priklauso Universitetui.

Sudarytoje darbo sutartyje atskirai nėra numatytas tarnybinių išradimų kūrimas ir už tai mokėtinas padidintas atlyginimas.

Tam, kad būtų atlygina Išradėjui už jo vykdamas darbo funkcijas sukurtą tarnybinį išradimą, Universitetas ir Išradėjas pasirašė autorinio atlyginimo (honoraro) sutartį dėl autorinio atlyginimo mokėjimo Išradėjui. Pagal šią sutartį autorinis atlyginimas (honoraras) Išradėjui mokamas tik tuo atveju, jeigu šis išradimas yra panaudojamas ir iš jo Universitetas „uždirba“ pelno (nesant įplaukų autorinis atlyginimas (honoraras) Išradėjui nemokamas). Sutartyje Universitetas įsipareigoja mokėti Išradėjui autorinį atlyginimą (honorarą), jei Išradėjo sukurtą išradimą Universitetas panaudos ir gaus ekonominę naudą (autorinio atlyginimo (honoraro) dydis tiesiogiai priklauso nuo gauto pelno).

Klausimai:

1. Ar nurodytuju atveju Išradėjo veikla - tarnybinio išradimo sukūrimas, vykdoma atliekant darbo funkcijas pagal su Universitetu sudarytą darbo sutartį, už kurią Universitetas Išradėjui apmoka pagal autorinio atlyginimo (honoraro) sutartį, yra PVM objektas?

Atsakymas

Vadovaujantis PVM įstatymo 3 straipsnio nuostatomis, PVM objektas yra apmokestinamojo asmens vykdoma ekonominė veikla, t. y. paslaugų teikimas ir prekių tiekimas už atlygį, kai toks paslaugų teikimas ir prekių tiekimas yra laikomas įvykusi šalies teritorijoje.

Pagal PVM įstatymo 2 straipsnio 8 dalies nuostatas ekonominė veikla ir PVM objektu nelaikoma darbo veikla. Šio įstatymo 2 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad: „Darbo veikla - darbas, atliekamas pagal darbo sutartį, taip pat bet kokia kita veikla, vykdoma teisinių santykių, kurie iš esmės (susitarimu dėl darbo apmokėjimo sąlygų, darbo vietos ir funkcijų,

darbo drausmės ir kt.) atitinka darbo sutarties sukuriamus darbdavio ir darbuotojo santykius, pagrindu.“

Pagal pateiktą informaciją nagrinėjamu atveju Išradėjas tarnybinį išradimą sukūrė vykdydamas darbo funkcijas, pasinaudodamas Universiteto patirtimi, įrengimais ir pan., apie savo išradimą pranešė Universitetui. Už sukurtą išradimą Universitetas Išradėjui mokėjo ne papildintą atlyginimą, o autorinį atlyginimą (honorarą), nustatytą Universiteto ir Išradėjo pasirašytoje autorinio atlyginimo (honoraro) sutartyje. Pagal sutarties sąlygas, jeigu Universitetas išradimo nepanaudotų ir negautų įplaukų, autorinis atlyginimas (honoraras) Išradėjui nebūtų mokamas. Tokiu atveju darytina išvada, kad šis Universiteto Išradėjui mokamas autorinis atlyginimas (honoraras) iš esmės yra papildomas atlyginimas už, vykdant darbo funkcijas, atliktą darbą.

Tokia Išradėjo veikla pagal aukščiau minimas PVM įstatymo 2 straipsnio 7 dalies nuostatas PVM tikslais laikoma darbo veikla, kuri, vadovaujantis PVM įstatymo 2 straipsnio 8 dalies ir 3 straipsnio nuostatomis nelaikoma ekonomine veikla ir PVM objektu.

2. Kaip išmokėtas atlygis už sukurtą tarnybinį išradimą apmokestinamas pagal Gyventojų pajamų mokesčio įstatymą?

Atsakymas

Pagal Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo (toliau - GPMĮ) 2 straipsnio 34 dalį su darbo santykiais ar jų esmę atitinkančiais santykiais susijusios pajamos - pajamos, gautos iš šio straipsnio 31 dalyje nurodytos veiklos. GPMĮ 2 straipsnio 31 dalyje darbo santykiai ar jų esmę atitinkantys santykiai apibrėžiami kaip santykiai, kai darbas atliekamas pagal darbo sutartis, taip pat bet kokia kita veikla, vykdoma teisinių santykių, kurie iš esmės (susitarimu dėl darbo vietos ir funkcijų, darbo drausmės ir kt.) atitinka darbo sutarties sukuriamus darbdavio ir darbuotojo santykius.

Pateiktoje situacijoje nurodyta, kad Išradėjo, esančio Universiteto moksliniu bendradarbiu, tarnybinis išradimas buvo sukurtas, vykdant darbo funkcijas, t.y. atliekant mokslinį tiriamąjį darbą, naudojantis Universiteto patirtimi, technologijomis bei įranga. Atsižvelgiant į tai, taip pat į aplinkybę, kad turinės teisės iš šio atradimo yra Universiteto nuosavybė, o atlygio (įforminto autorine sutartimi) mokėjimo Išradėjui dydį lemia Universiteto - teisių į šį išradimą turėtojo komercinio panaudojimo apimtys ir iš išradimo gautas (gautinas) pelnas, autorinėje sutartyje numatyta išmoka laikytina atlygiu Išradėjui už darbo rezultatus ir išmokėjimo momentu apmokestinama pagal su darbo santykiais susijusioms pajamoms nustatytas taisykles.

Viršinininko pavaduotoja

Vilma Vildžiūnaitė